

ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΤΥΠΟΣ

3 ΜΑ·Ι·ΟΥ 1991

ΕΠΙΘΟΛΑΙ'ΑΝΑΓΝΩΝ

Ἡ ἐκλογὴ τοῦ Ἱερωνύμου

Κύριε Διευθυντά,

Ἔχει τεχνηέντως διαδοθῇ ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ὅτι ὁ ἀοίδιμος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν Ἱερώνυμος ἦταν ὁ ἐκλεκτὸς τῆς Χούντας τῶν συνταγματαρχῶν. Ἐκκλησιαστικοὶ καὶ ἄλλοι κύκλοι συντηροῦν αὐτὸν τὸν χαρακτηρισμόν, ποὺ ὁμῶς ἀποδεικνύεται ὅτι εἶναι ψέμμα καὶ συκοφαντία, γιὰ νὰ μειώσουν τὴν πνευματικὴ του ἀκτινοβολία.

— Ὁ καθηγητὴς κ. Μάρκος Σιώτης πρὶν κοιμηθῇ ὁ ἀείμνηστος Ἱερώνυμος τοῦ ἀπεκάλυψε τὰ περιστατικὰ γιὰ τὶς διαθέσεις τῶν στρατιωτικῶν ὡς πρὸς τὴν ἐκλογὴν του καὶ τὰ ἐπανελάβε σὲ δημοσίαν διάλεξί του.

— Στὸν ὀγκώδη τόμον «ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ ΚΟΤΣΩΝΗΣ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τῶν Ἀποστολικῶν Ὁραματισμῶν» Ἀθήνα 1990, τοῦ σεβ. Μητροπολίτου Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος κ. Νικοδήμου καὶ στὴ σελίδα 264, διαβάζουμε τὰ κατωτέρω γιὰ τὴν ἐκλογὴ τοῦ Ἱερωνύμου:

«Γιὰ μιὰ ὀλόκληρη εἰκοσαετία ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἱερώνυμος σήκωσε τὸν σταυρὸ τοῦ διωγμοῦ καὶ τῆς κατακραυγῆς, πὼς ἦταν ὁ ἐκλεκτὸς τῆς Χούντας. Καὶ δὲν ἤξερε κανένας οὔτε ὁ ἴδιος ποιά εἶναι ἡ ἱστορικὴ ἀλήθεια.

Δυὸ χρόνια πρὶν κλείσει τὰ μάτια, ἔμαθε τὴν ἀλήθεια.

“Ανθρώποι που τὸν ἀγαποῦσαν καὶ τὸν σέβονταν, τὴν εἶχαν κρατήσῃ μυστική. Στὰ πρῶτα χρόνια τοὺς ἀρκοῦσε ἡ χαρά, πῶς ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἱερώνυμος εὐαγγελιζόταν τὸ μήνυμα καὶ τὴ Χάρη τοῦ Σταυροῦ στὸν σύγχρονο καταπροδωμένο ἑλληνισμό. Καί, στὰ κατοπινά, στὰ χρόνια τῆς ἔμπονης λιτανείας του, δὲ θέλησαν νὰ προσθέσουν πληγὲς στὴν τραυματισμένη ψυχὴ του.

Στὸ τέλος, κάποιος φίλος καὶ παλιὸς συνεργάτης τὸ τόλμησε:

Γράφει ὁ ἴδιος ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἱερώνυμος στὶς σημειώσεις του:

«Ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν τῆς ἐκλογῆς μου ὡς Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν ἀντιμετώπιζα μίαν ἀπορίαν. Πῶς ἡ Κυβέρνησις τῆς 21ης Ἀπριλίου τοῦ 1967, ἐνῶ ἐθεωρεῖτο ὅτι μὲ ἐξετίμα ὡς μέλλοντα Ἀρχιεπίσκοπον, μοῦ ἔφερε τόσα ἐμπόδια εἰς τὸ ἔργον μου. Ἡ ἀπορία μου αὕτῃ μοῦ ἐλύθη προσιφάτως, ὡς ἐξῆς:

Ἐνα πρωτὶ τοῦ 1986 δέχθηκα στὸ Γραφεῖο τῆς Διεθνoῦς τῆς Ἀγάπης μιὰ ἀπροσδόκητη ἐπίσκεψη. Ἦταν ὁ κατὰ τὸ ἔτος 1967 Γενικὸς Διευθυντὴς Θρησκευμάτων καὶ Βασιλικὸς Ἐπίτροπος στὴν Ἱερὰ Σύνοδο, καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου κ. Μάρκος Σιώτης. Εἶναι συμπατριώτης μου καὶ τὸν ἐκτιμῶ πολὺ γιὰ τὴν σοβαρότητά του καὶ τὴ μεγάλη του σύνεσι. Τὸν εἶδα μὲ πολλὴν χαρὰν, διότι εἶχα νὰ τὸν ἰδῶ πολλὰ χρόνια. Μοῦ ἀνεκοίνωσε ὅτι εἶχε κάτι, ἔστω καὶ τόσον καθυστερημένα νὰ μοῦ πῇ ἀπὸ τὴν Συνεδρίαν τῆς Ἱερᾶς

Συνόδου. Ἐνόμιζα, πὼς θὰ μοῦ πῇ
κάτι ἀπ' τὴν περίοδο τοῦ προκα-
τόχου μου, μακαρίτη Χρυσοστό-
μου τοῦ Β' σχετικῶς μὲ τὰς σχέ-
σεις του μὲ τὸν ἐπίσης μακάρι-
στὸν Πατριάρχην Ἀθηναγόραν
τὸν Α', μὲ τὸν ὁποῖον εὗρισκοντο
εἰς σοβαράν καὶ δημοσίαν διά-
στασιν.

Ἀρχισε λοιπὸν νὰ μοῦ διηγῇται
τὰ τῆς συνεδρίας τῆς Ἱερᾶς Συν-
όδου κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐκλο-
γῆς μου ὡς Ἀρχιεπισκόπου καὶ τὰ
ὁποῖα εἰς χονδρὰς γραμμάς εἶχαν
ὡς ἑξῆς: Εἰς τὴν Συνεδρίασιν
τὴν προεδρίαν εἶχεν ὁ τότε Μη-
τροπολίτης Πατρῶν. Ἡ Συνεδρί-
ασις ἤρχισεν εἰς τὰς 9 π.μ. Τὸ
κυριώτερον δὲ θέμα τῆς Ἡμερη-
σίας Διατάξεως ἦτο ἡ ἐκλογή τοῦ
νέου Ἀρχιεπισκόπου. Ἡ ἐκλογή
ἐτελείωσε γρήγορα μὲ πλήρη ὁμο-
φωνίαν ὅλων τῶν μελῶν, τὸ δὲ
τριπρόσωπον τὸ ὁποῖον κατήρτι-
σαν ἦταν: ὁ Πατρῶν καὶ τοπο-
τηρητῆς τοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ
θρόνου Κωνσταντῖνος, ὁ Τρίκκης
Διονύσιος καὶ ὁ ἀρχιμανδριτῆς Ἱ-
ερώνυμος. Ἀλλ' οἱ δύο πρῶτοι
παρητήθησαν ἀμέσως ὑπὲρ τοῦ
ἀρχιμανδριτοῦ καὶ τὸ πρακτικὸν
καὶ τὸ ἔγγραφον πρὸς τὸ Ὑπουρ-
γεῖον διεμορφώθη χωρὶς χρονο-
τριβήν, μὲ τὴν παράκλησιν τῶν
ἄλλων δύο ὑποψηφίων νὰ ἐπιλε-
γῇ ὁ τρίτος.

Ἡ συνεδρίασις εἶχε φθάσει εἰς
αὐτὸ τὸ σημεῖον, ὅταν ὁ κλητὴρ
τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἐνεφανίσθη
καὶ εἶπεν ὅτι εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ

Προέδρου ἤλθαν οἱ συνταγματάρχαι καὶ ἀρχηγοὶ τῆς Ἐπαναστάσεως, Γ. Παπαδόπουλος, Στ. Πατακὸς καὶ Ν. Μακαρέζος καὶ παρακαλοῦν νὰ διακοπῇ ἐπ' ὀλίγον ἡ συνεδρία, διὰ νὰ ἀνακοινώσουν κάτι εἰς τὸν προεδρεύοντα. Πράγματι διεκόπη ἡ συνεδρία, ἀλλ' ὁ κ. Σιώτης, ὅπως εἶπε, παρεκάλεσε νὰ ὑπογραφῇ πρῶτον τὸ πρακτικὸν τῆς ἐκλογῆς καὶ κατόπιν νὰ ἐξέλθῃ ὁ προεδρεύων, ὅπερ καὶ ἔγινε, ἐκείνου ἐν τῷ μεταξὺ φροντίζοντος, ὅπως γίνῃ τὸ σχετικὸν ἔγγραφον καὶ διαβιβάσθῃ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον.

Ὅταν κατόπιν συνήντησεν ὁ κ. Σιώτης τὸν προεδρεύοντα καὶ τὸν ἠρώτησε τί ἤθελαν οἱ ἐπισκέπται, ἔλαβε τὴν ἀπάντησιν ὅτι εἶχον ἔλθει, διὰ νὰ παρακαλέσουν τὰ μέλη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου νὰ προτιμήσουν διὰ τὴν ἐκλογὴν τὸν Σεβασμιώτατον τότε Μητροπολίτην Καστορίας κ. Δωρόθεον, ἔλαβον ὁμῶς τὴν πληροφορίαν, ὅτι ἡ ἐκλογὴ εἶχε τελειώσει καὶ εἶχεν ἐκλεγῇ ὁ πρωθιερεὺς τῶν Ἀνακτόρων Ἱερώνυμος. Ἐκεῖνοι τὸ ἤκουσαν μὲ ἀταραξίαν καὶ ἀφοῦ ἔγιναν οἱ τυπικοὶ ἀποχαιρετισμοί, ἔφυγον».

Ἡ πληροφορία αὕτη εἶναι ἰδιαιτέρα σημαντικὴ. Ἀλλὰ καὶ ἐνδεικτικὴ πὼς ὁ Ἱερώνυμος Κοτσώνης βρέθηκε στὸν Ἀρχιεπισκοπικὸ θρόνον μὲ μιὰ μυστικὴ παρώθηση τοῦ Ἀγίου Πνεύματος, ποὺ “διασκέδασε βουλὰς ἐθνῶν” (Ψαλμ. λβ' 10) καὶ ἄνοιξε τὶς πύλεις τῶν ἀδύτων γιὰ τὸν πιστὸ θεράποντά του Ἱερώνυμο.

Ἡ ἐκλογή του ἄπλωσε ἐνθουσιασμὸ καὶ συνήγειρε σὲ ἐκδηλώσεις ἀγάπης».

2) Ἀλλὰ καὶ ὁ Καθηγητὴς κ. Μάρκος Σιώτης σὲ ὁμιλία του τὴν 22.11.1989 στὴ μεγάλη αἴθουσα τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας Ἀθηνῶν, κατὰ τὸ φιλολογικὸ μνημόσυνο μὲ τὴ συμπλήρωση ἑτoυς ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Ἱερωνύμου, καὶ ἡ ὁποία ἐδημοσιεύθη στὴ «ΝΕΑ ΣΙΩΝ» τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων τόμος ΠΑ', 1989, κατέληξε μὲ τὰ ἑξῆς:

«Σεβασμιώτατοι,

Κυρίαι καὶ Κύριοι,

Μελετῶν τὰ συγγράμματα τοῦ αἰοιδίου Ἀρχιεπισκόπου Ἱερωνύμου, διὰ νὰ γράψω τὰ ὅσα ἤκούσατε, ἔδοκίμασα πικρίαν καὶ θλίψιν, διότι ἐσκέφθην ὅτι ἡ Θεολογική μας ἐπιστήμη δὲν ὠφελήθη τόσον ἀπὸ αὐτόν, ὅσον ἐγγυῶντο ἡ ἐπιστημονική του κατάρτισις, ἡ ἐργατικότης του, αἱ γνώσεις, αἱ ἀρεταί του, καὶ πρὸ παντός ἄλλου τὸ ἱστορικὸν κύτταρον τῆς ἰδιοσυγκρασίας του. Ἐν τῇ ἐπιθυμία του νὰ ὑπηρετήσῃ τὴν ἁγίαν ἡμῶν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν ἑλληνικὴν κοινωνίαν ἀπεστέρεσε τὴν θεολογικὴν μας ἐπιστήμην μιᾶς ἀσφαλῶς σπανίας προσφορᾶς. Οὕτως ἔδοξεν εἰς τὸν τὰ πάντα διέποντα τὰ τῶν ἀνθρώπων. Εἴη τὸ ὄνομα αὐτοῦ δεδοξασμένον εἰς τοὺς αἰῶνας.

Εἰς τὸ βιβλίον του "Τὸ δράμα ἐνὸς Ἀρχιεπισκόπου" ἐκφράζει τὴν πικρίαν του ὅτι δὲν ἔτυχε τῆς συμπαραστάσεως τῆς τότε Κυβερνήσεως. Λυποῦμαι ὅτι δὲν εἶχεν

ἐγκαίρως πληροφορηθῇ ἀπὸ ἄρμου-
διωτέρους αὐτό, τὸ ὁποῖον μόλις
ἐν ἔτος πρὸ τοῦ θανάτου του ἔ-
μαθεν ἀπὸ ἐμέ. Ὅτι δηλαδή ἡ
τότε κυβέρνησις δὲν τὸν ἤθελεν
ἀπ' ἀρχῆς. Οἱ ἀνώτεροι ἐκπρόσω-
ποί της εἶχον καταφθάσει εἰς τὴν
αἴθουσαν τῶν Συνεδριῶν τῆς 'Ιε-
ραῖς Συνόδου, ἐνῶ αὕτη συνεδρίαζε
μὲ μόνον θέμα τὴν ἐκλογήν του
καὶ ἠξίωσαν νὰ διακοπῇ ἡ συν-
εδρία, πρὸς ματαίωσιν τῆς ἐκλο-
γῆς του. Τοῦτο βεβαίως δὲν ἔγινε,
διότι κατὰ τὴν ὥραν τῆς ἀφίξεώς
των εἶχεν ὀλοκληρωθῇ ἡ ἐκλογή.
Κατ' ἐμέ ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκεί-
νης εἶχε διαγραφῇ τὸ δράμα τοῦ
'Αρχιεπισκόπου 'Ιερωνύμου. Τοῦτο
ἐπηύξησαν καὶ ἄλλοι λόγοι, ἡ ἀνα-
ζήτησις τῶν ὁποίων ἀπόκειται εἰς
τὸν ἱστορικὸν τοῦ μέλλοντος. Ἡ-
μεῖς εἴμεθα βέβαιοι ὅτι ἡ μνήμη
του θὰ παραμείνῃ αἰωνία, ὥς τὴν
ἐγγυᾶται τὸ πολύπλευρον ἔργον
αὐτοῦ».

Εὐχαριστῶ διὰ τὴν φιλοξενίαν
ΣΠ. Δ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΣ
Πτυχιούχος Πολιτικῶν Ἐπιστη-
μῶν καὶ Δημοσίας Διοικήσεως.
